

BeteRZO voor Opslag houders in de chemie

Vereniging Nederlandse Chemische Warehousingbedrijven

Maart 2009

Inhoudsopgave

Inleidend	5
Aanpak van de inventarisatie	7
Inventarisatie soort bedrijf of instelling	9
PGS15 – en CPR15 problematiek	11
BRZO problematiek	15
Brandbestrijdingssystemen	23
WM / Vergunning / Toezichthouder	31
Overige	37
Aanbevelingen	41

'BeterZo voor opslaghouders in de chemie' - VNCW

Samengesteld door L.J.C.M. Govaert

Vereniging Nederlandse Chemische Warehousingbedrijven
Postbus 4070 6803 EB Arnhem
Email: info@vncw.nl Website: www.vncw.nl

© VNCW – maart 2009

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en / of openbaar gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het VNCW.

Hoewel de uitgave met de meeste zorg is samengesteld kan door het VNCW of de hieraan meewerkende samenstellers of deelnemers geen enkele aansprakelijkheid worden aanvaard voor de gevolgen van eventueel in deze uitgave voorkomende onjuistheden of onvolkomenheden

Inleidend

Op 11 september 2008 werd de Vereniging Nederlandse Chemische Warehousing-bedrijven opgericht: een vereniging die bedrijven vertegenwoordigt die chemische stoffen in stukgoed en bulk opslaan in magazijnen, kluizen, in silo's en buitenopslagen. De Vereniging Nederlandse Chemische Warehousingbedrijven komt op voor de rechten van de opslaghouders van chemische stoffen. Door zich te verenigen laten leden gezamenlijk hun stem horen. De VNCW vertegenwoordigt haar leden daarbij in permanente - en tijdelijke overlegvormen die in het belang en interesse staan van haar leden.

De thema's die de VNCW wilde gaan oppakken waren bij de oprichting zo talrijk dat ze de prioriteiten voor een groot deel afhankelijk wilde laten zijn van de wens van haar leden; eisen vanuit de BRZO'99, eisen met betrekking tot de brandwerendheid van gebouwen, sprinklersystemen en - voorschriften, vloeren, ATEX, scholing etc etc vragen om directe aandacht. Reeds bij de oprichting van de vereniging werd aangegeven, dat er daarom een inventarisatie moest komen, om zo de prioriteiten duidelijk te krijgen.

Deze rapportage geeft geen definitieve richting aan hetgeen de vereniging gaat uitdragen. Tenslotte gaat het hier om een inventarisatie van problematiek. Wel worden aan het eind van de rapportages een aantal 12-tal aanbevelingen gedaan waar we als vereniging mee aan de slag zullen gaan. De titel van deze rapportage is een kwinkslag naar het BeterZo traject, dat de overheid een aantal jaren geleden inzette en geeft de beoogde professionalisering van de branche aan.

We zijn nog maar 4,5 maanden na de oprichting, maar het enthousiasme waarmee het VNCW tot nu toe ontvangen is, is overweldigend. Het aantal leden dat zich als lid heeft aangemeld ligt in de lijn van de verwachting en een verdere uitrol zal nu volgen. Met de inventarisatie in de hand zal de richting voor de komende tijd nog verder bepaald kunnen worden en zullen nog meer potentiële leden ons enthousiasme gaan delen.

Luciën Govaert

Voorzitter

Vereniging Nederlandse Chemische Warehousingbedrijven.

Aanpak van de inventarisatie

De inventarisatie die in de maanden december 2008 en januari 2009 gehouden werd is volledig online uitgevoerd. Getwijfeld werd of het stellen van vragen op deze wijze zich zou lenen voor dit soort problematiek. De omstandigheden; zoals een tekort aan mankracht en kapitaal, dwongen de keuze van vragen stellen echter.

Bedrijven zijn op verschillende wijzen benaderd met de vraag of ze aan de inventarisatie deel wilde nemen. Een grote groep bedrijven werd per schrijven uitgenodigd deel te nemen. In totaal werden 650 bedrijven aangeschreven. Er werd geen herhaald verzoek uitgestuurd, hoewel dat vaak wel tot meer resultaat leidt. De noodzaak de inventarisatie te bespoedigen was daarvoor echter te groot. Wel werd in beperkte mate ook gebruik gemaakt van de media om ook hiermee bedrijven te lokken.

Er is bij de verwerking van de antwoorden geen onderscheid gemaakt tussen kleine en grote opslaghouders. Duidelijk is wel dat de problematiek die in deze rapportage beschreven wordt over het algemeen groter is bij de kleinere opslaghouders en de grote opslagen de problematiek beter de baas zijn.

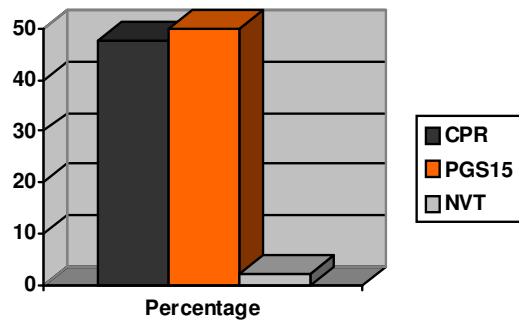
Van de aangeschreven bedrijven hebben 84 opslaghouders deelgenomen aan de inventarisatie; hetgeen voor een vrijwillige enquête en in omvang beperkte markt, geïnitieerd door een privaatrechterlijke partij, behoorlijk hoog is. Doorgaans is de bereidheid tot het invullen van enquêtes in deze branche doorgaans niet groot. De logistiek met zijn beperkte marges kenmerkt zich door een hoge werkdruk en weinig tijd om rustig enquêtes in te vullen. Zeker wanneer een enquête meer dan enkele minuten vraagt. Met het aantal deelnemers kunnen we binnen de sector van opslaghouders van chemische stoffen spreken van een representatieve uitslag.

In de afgelopen weken zijn de antwoorden verwerkt in deze rapportage. Daarnaast zijn aan het eind van de rapportage een aantal aanbevelingen opgenomen.

Inventarisatie soort bedrijf of instelling.

Om vast te stellen met wat voor soort bedrijven te maken hebben zijn een aantal inventariserende vragen gesteld en wordt het profiel van de verschillende respondenten duidelijker. Vragen die voor het projectonderzoek een beter beeld geven van de respondenten, maar voor de lezer weinig toevoegen zijn weggelaten in deze rapportage.

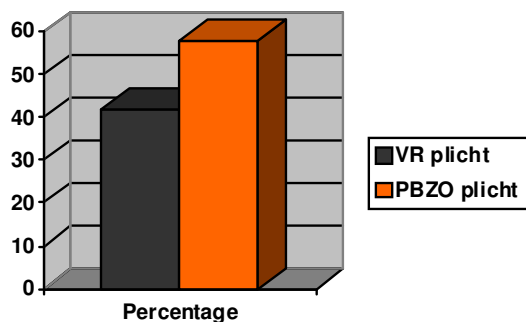
Zijn uw locaties PGS15, CPR15 locaties of is dit NVT?

Toezichthouders zijn, sinds het verschijnen van de PGS15, gedreven deze door te voeren in een nieuwe vergunning. Met name de opslagbedrijven ervaren dat de minste reden aanleiding wordt om over te gaan op de PGS15. In de PGS15 is echter opgenomen, dat indien een bestaande opslagvoorziening, alsmede de daarvoor verleende milieuv vergunning is gebaseerd op de CPR 15-richtlijnen, de situatie nog steeds als de stand der techniek kan worden beschouwd. In theorie zou dat moeten uitmonden in een geleidelijke overgang naar PGS 15, maar in de praktijk blijkt al meer dan de helft van onze respondenten over te zijn op de PGS15. Die druk nieuwe regels zo snel mogelijk bij bedrijven door te voeren komt veel voor en heeft ook veel in het verleden voorgekomen.

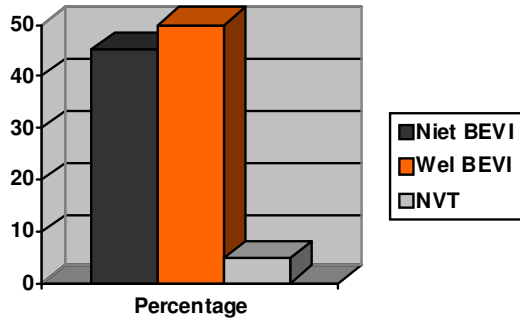
Vallen de locaties onder de BRZO en zo ja, PBZO of VR plichtig?

Van de respondenten geeft 73% aan dat ze onder de verplichtingen van het BRZO'99 vallen en dat is behoorlijk hoog. Slechts 27% heeft duidelijk een kleinere voorraad aan chemische stoffen in huis. Van de respondenten die onder het BRZO vallen geeft onderstaande grafiek aan hoeveel er VR plichtig zijn en hoeveel PBZO plichtig.

Valt uw bedrijf onder de werking van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)?

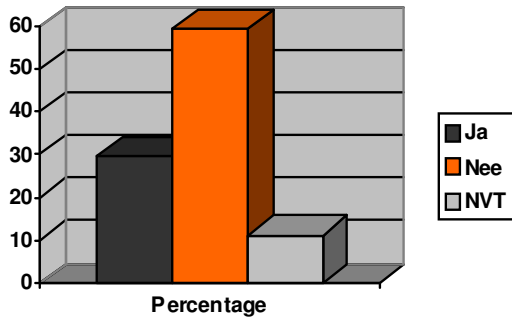
Van de respondenten geeft iets meer dan 40% aan dat ze niet onder de BEVI vallen en rond de 50% geeft aan dat ze er wel onder vallen. Uit een eerder uitgevoerd onderzoek door de website gevaarlijke-stoffen.com bleek 47% van de respondenten niet exact te weten of ze onder de BEVI vielen.

PGS15 - en CPR15 problematiek.

In de PGS15 zijn de regels opgenomen voor de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen waarmee een aanvaardbaar beschermingsniveau voor mens en milieu wordt gerealiseerd.

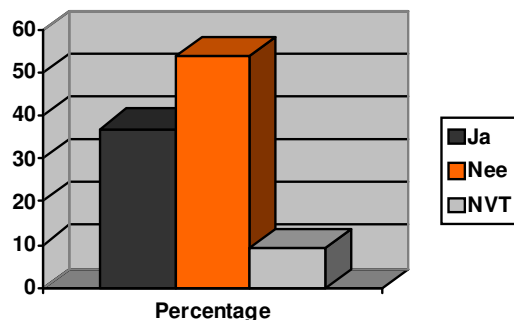
Heeft u met de overgang van CPR naar PGS15 nog problemen ervaren?

De overgang van de PGS15 levert voor een 30% van de respondenten een probleem op, terwijl 60% aangeeft er geen problemen mee gehad te hebben. In feite zou de overgang van de CPR15 naar de PGS15 voor geen van de bedrijven een probleem moeten zijn. Tenslotte staat er in de PGS15, dat technische verschillen niet direct gewijzigd hoeven te worden en dat er organisatorisch weinig verschillen zijn met de CPR15. Toch wordt door veel bedrijven ervaren dat de overgang voor veel bevoegde gezagen aanleiding vormt om technische zaken te eisen. Met name de brandweer gaat eisen stellen aan de gebouwen en aan brandbestrijdingssystemen.

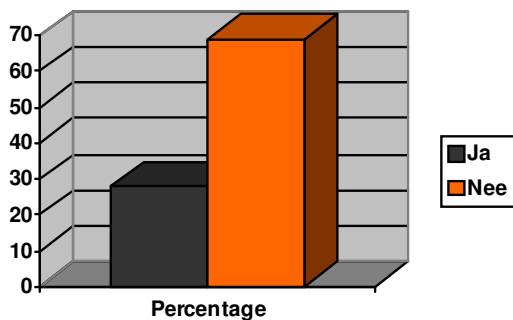
Ook organisatorisch lijken bepaalde zaken tot wijzigingen te lijden. Gevraagd werd of het werken met de PGS15 problemen op roept.

Ervart u problemen met het in de praktijk werken met de PGS15?

Door 54% wordt het in de praktijk werken met de PGS15 als niet lastig ervaren. 9% vindt de vraag niet van toepassing op zijn bedrijf. Blijft over, dat de PGS15 wel een probleem is voor 37% en dat is een behoorlijk hoog percentage. Om uit te kristalliseren waar de problematiek op organisatorisch niveau wordt ervaren zijn vragen gesteld en worden een aantal hoofdthema's nader onder de loep genomen. Allereerst is gekeken naar de scheiding van stoffen. De volgende vraag werd gesteld.

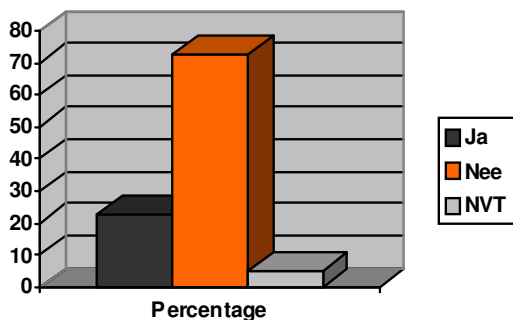
Levert de scheiding van stoffen (hoofdklassen) in het kader van de ADR binnen uw locatie problemen op?

Van de respondenten geeft rond de 70% aan binnen de opslag geen problemen te hebben met de scheiding van stoffen. Bij deze vraag wordt specifiek gewezen op de scheiding van stoffen op hoofdklassen. Ondanks dat ongeveer 70% dus aangeeft geen problemen te hebben, geeft 30% aan wel een probleem te hebben. En hoewel dat dus ruimschoots de minderheid is, betreft het toch een hoog percentage. Op hoofdklassen zou de scheiding van stoffen niet zo'n probleem moeten zijn. De gegeven antwoorden in aanvulling op deze vraag geven echter niet meer inzicht welke problemen dit dan zijn. De vereniging zal separaat vervolgonderzoek doen om uit te vinden waar de problematiek in deze zit. Wel werd de vraag gesteld of scheiding van de stoffen op bijkomend gevaar problemen oplevert.

Levert de scheiding van stoffen (bijkomend gevaar) in het kader van de ADR binnen uw locatie problemen op?

Wanneer de scheiding op hoofdklassen voor 70% geen probleem is, zou de verwachting zijn dat op de vraag of de scheiding op bijkomend gevaar toch een ander percentage op zou leveren.

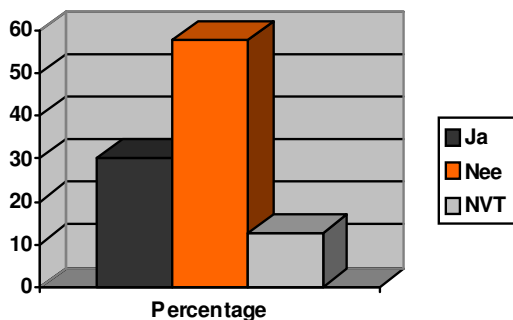

Ook hierbij geeft zo'n zeventig procent van de bedrijven te kennen dat de scheiding van stoffen op bijkomend gevaar geen probleem oplevert. En slechts 20 procent geeft aan dat ze een probleem hebben. In hoeverre deze percentages op termijn in deze verdeling blijven is nog maar de vraag. Tot op heden is er op bijkomend gevaar door het bevoegd gezag nog maar weinig gehandhaafd. Vanuit diverse kanten van het land bereikt ons de vraag hoe deze eis vanuit de PGS15 ingevuld kan worden. Wij stellen dan ook onze vraagtekens bij de uitkomst en verwachten dat dit in tijd alsnog zal wijzigen.

Een andere problematiek die ons regelmatig ter ore kwam in de afgelopen maanden betrof de brandweerlijst. Reden te meer om hier een vraag over op te nemen.

Levert het aanmaken van de brandweerlijst problemen op?

Op de vraag of de brandweerlijst een probleem oplevert geeft meer dan 50% aan dat het geen probleem oplevert en ongeveer 30% wel. Verschillende respondenten hebben commentaar bij de door hun gegeven antwoord meegegeven.

Eén van de respondenten schrijft: 'de eisen zijn iedere keer weer anders en van de brandweer komt geen reactie als wij iets sturen'. Deze opmerking komt bij verschillende respondenten terug. Bevoegd gezag welke niet antwoord of geen reactie geeft op documenten die het bedrijfsleven instuurt doet dat beeld van het bevoegd gezag geen goed. Ook wordt een paar keer opgemerkt door het bedrijfsleven: 'Brandweer wil een actuele lijst en dat lukt niet.' of 'onze voorraad houden wij handmatig bij. Aan het eind van de dag maken we weer de balans op'. De bedrijven die dit opmerken zijn vaak niet de grote opslagbedrijven. De grotere opslagen beschikken vaak over een goed warehousemanagement systeem. De brandweerlijst kan dan vaak met één druk op de knop gegenereerd worden. Kleinere opslaghouders hebben die luxe van dit systeem vaak niet. Voorraadlijsten worden nogal eens handmatig bijgehouden en een overzicht van hetgeen er nu in een magazijn staat ontbreekt. De vereniging gaat ten behoeve van de kleine opslaghouders nader bestuderen welke mogelijkheid er bestaat is om hierin meer flexibiliteit van de toezichthouder te krijgen.

Op het gebied van hoofdgevaar en bijkomend gevaar gaat de vereniging streven naar kennisvergroting door het geven van voorlichting. Een kennisbank zou daarin veel kunnen betekenen. Ook zal er nader onderzoek worden gedaan, naar waar de scheiding van stoffen voor problemen zorgt.

BRZO problematiek.

BRZO en Seveso.

De Europese Seveso-richtlijn zoals wij die kennen is genoemd naar het Italiaanse dorpje Seveso. Op 10 juli 1976 ontplofte in deze stad een reactor in de chemische fabriek ICMESA waardoor er dioxine vrijkwam. Door te laat ingrijpen werd de hele regio getroffen door de giftige gassen. De ramp in Seveso leidde tot een Europese richtlijn om zware ongevallen met gevaarlijke stoffen te voorkomen. De hierop volgende Seveso-II-richtlijn stelt eisen aan het veiligheidsbeleid van bedrijven die op grote schaal met gevaarlijke stoffen werken. Doelstelling is het voorkomen en beperken van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Daartoe moeten bedrijven onder meer over een veiligheidsbeleid en een VBS beschikken. In Nederland is de richtlijn opgenomen in de regelgeving welke bekend staat als het Besluit Risico Zware Ongevallen '99, ook wel BRZO'99. De regelgeving is vooral in samenwerking met de chemische industrie vastgesteld. Niet alleen bedrijven in de chemische industrie vallen onder deze regelgeving, ook opslagbedrijven met chemische stoffen. Het gaat in de regelgeving om de hoeveelheid van bepaalde categorieën stoffen die binnen de inrichting aanwezig zijn.

BeteRZO en LAT.

Sinds het opkomen van de regelgeving zo'n twintig jaar geleden heeft er veel professionalisering plaats gevonden. De materie waar de BRZO om vraagt was zowel voor overheid alsmede voor bedrijfsleven grotendeels nieuw. De chemische industrie kon snel inhaken doordat instrumenten op het gebied van veiligheid al in gebruik waren. Vaker lag de professionaliteit bij de industrie en werd opgemerkt dat de inspecterende partijen over onvoldoende kennis beschikte; hetgeen tot diverse vervelende situaties leidde. Ondeskundigheid bij handhaving is een groot probleem. Reden te meer voor de overheid om een professionaliseringsronde in te zetten.

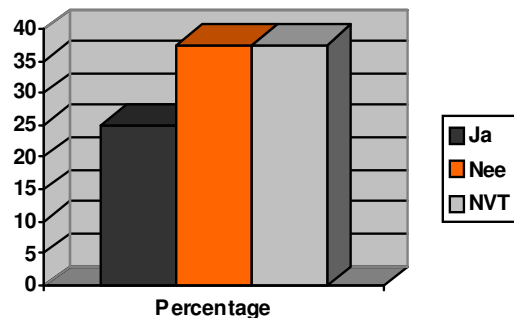
Het Verbeterprogramma BeteRZO werd ingezet; een programma om de uitvoering van het Brzo te verbeteren. Het programma werd eind 2004 gestart en werd in 2006 afgerond. Aanleiding waren een evaluatie van het Brzo '99 en een onderzoek van de VROM-Inspectie naar de uitvoering van het Brzo. Het Landelijk regieteam BRZO (LAT) en de bevoegde gezagen hebben hierna het Verbeterprogramma overgenomen. Dit regieteam BRZO werd in augustus 2006 opgericht. Onder voorzitterschap van het IPO (Interprovinciaal Overleg) werken VROM, SZW, BiZa, brandweer, Arbeidsinspectie en VNG samen om de uitvoering van het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) verder te verbeteren. Dit verbeterprogramma is bijna volledig gericht op de overheid.

Het gezamenlijk optrekken van de overheid zorgt voor een verdere professionalisering. Daarbij werd voorbij gegaan aan de behoefte van het bedrijfsleven. Met name de logistiek bleef bungelen. De chemische industrie was zoals gezegd bekend met de materie en was kapitaalkrchtig genoeg de resterende eisen adequaat in te vullen. Voor de logistiek was dat anders. Het opzetten van een Veiligheidsbeheersysteem was onbekende materie voor een logistiek bedrijf en de extra kosten logen er ook niet om (€ 50.000 euro per jaar voor een gemiddeld bedrijf).

Voor een onderneming die gewend is met marges te werken van 2 tot 5% een aardig bedrag naast alle andere grote investeringen (brandmeldsystemen / brandbestrijdingssystemen) die al gedaan werden boven op de normale logistieke kosten.

Centraal blijft de vraag staan in hoeverre de invoering van het BRZO voor de chemie logistiek tot problemen heeft geleid. Aan de respondenten werd daarom om te beginnen een algemene vraag gesteld; namelijk:

Ervaart u problemen met het invullen van de verplichting van het BRZO of ander verplichtingen m.b.t. externe veiligheid?

37,5 procent van de respondenten geeft aan niets met het BRZO te maken te hebben. Een even groot percentage geeft te kennen geen probleem met het BRZO te hebben. 25 procent geeft aan wel een probleem te hebben met de invulling van de verplichtingen vanuit het BRZO. En hoewel een duidelijke meerderheid te kennen geeft geen problemen is het percentage van bedrijven die wel een probleem heeft ook behoorlijk wanneer de NVT er uit gefilterd wordt.

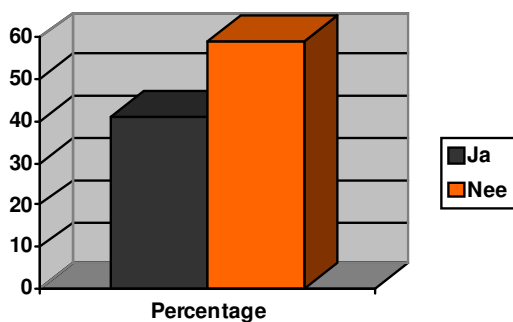
Een bedrijf geeft aan: 'Het is al met al te veelomvattend'. Een andere respondent geeft aan: 'We hebben nooit enige ondersteuning ontvangen bij de invulling van de verplichtingen'. Bedrijven ervaren de invoering van het BRZO over het algemeen als zwaar en vinden dat er te weinig ondersteuning is hoe de verplichtingen ingevuld moeten worden. Voorlichting wordt er nauwelijks gegeven. De informatiesessies die er landelijk gehouden worden zijn voornamelijk op de overheid gericht.

Een goed voorbeeld betreft een recente bijeenkomst waarbij bedrijven door het LAT werd uitgenodigd voor een informatiesessie. Op 25 november 2008 werd in het hotel Carlton President in Maarssen de jaarlijkse LAT BRZO-bijeenkomst voor bedrijven gehouden. Het LAT BRZO had het afgelopen jaar verder gewerkt aan de verbetering van de kwaliteit van inspecties. De verwachting wordt hierbij geschapen, dat bedrijven informatie ontvangen die ze kunnen gebruiken bij in het invullen van de verplichtingen. Wat ze vooral te horen krijgen is hoe goed er tegenwoordig geïnspecteerd wordt en waar de komende jaren op geïnspecteerd zal worden.

De algemene vraag in ogenschouw nemende of het invullen van de BRZO verplichtingen problematisch is, is het interessant te ontdekken op welk terrein de problematiek zich voordoet. De vraag werd gesteld of het opstellen van installatiescenario's en identificatie van gevaren voor problemen heeft gezorgd.

Ervaart u problemen met het opstellen van installatiescenario's en identificatie van gevaren ?

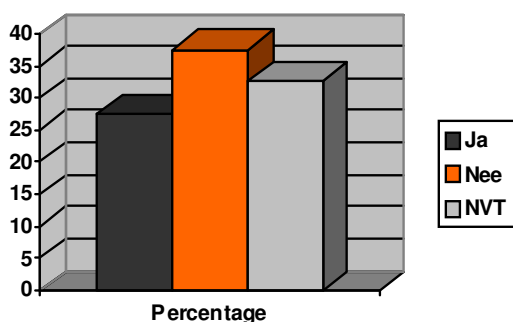
In onderstaande grafiek zijn de bedrijven die niets met het BRZO van doen hebben er uit gefilterd.

De grafiek laat zien dat 59 procent geen probleem heeft met het opstellen van installatiescenario's en identificatie van gevaren en 41 procent wel. En juist dit hoge percentage dat aangeeft wel een probleem te hebben geeft aan dat er een behoorlijk probleem bestaat. Tenslotte vormt de identificatie van gevaren de basis voor verdere invulling van het BRZO. In hoeverre het invullen van het VBS vervolgens problemen oplevert vraagt dan om nadere bestudering.

Om meer inzicht te krijgen of bedrijven moeite hebben met de invulling van het VBS werd de vraag gesteld of zij problemen ervaren met het opstellen van procedures voor het Veiligheidsbeheersysteem.

Ervaart u zelf problemen met het opstellen van procedures die nodig zijn bij het invullen van VBS?

37% van de respondenten geeft aan inderdaad problemen te hebben met het opstellen van procedures voor het VBS. Opslagbedrijven in de chemie hebben hun oorsprong veelal in de logistiek. En in de logistiek gaat het om snelheid en minder om veiligheid. Het besluit risico zware ongevallen schaarde de logistiek en de chemische industrie echter onder hetzelfde regime. In de chemische industrie vormt veiligheid het speerpunt.

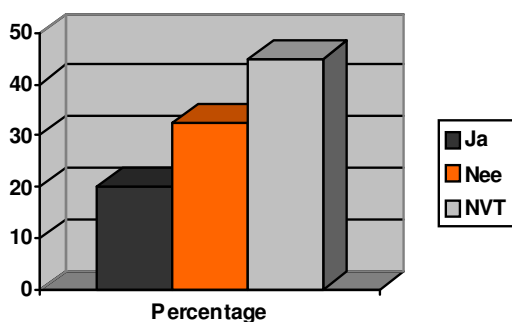
Onderwerpen zoals een Management of Change procedure, een Procedure identificatie, analyse en Lines of defense, veiligheidsstudies, werkvergunningen deden hun intrede in de logistiek met de komst van de BRZO. Feit bleef, dat deze regelgeving geschreven was voor de chemische industrie. In de regelgeving zijn begrippen zoals installaties en flensen opgenomen. Maar wat is nu een installatie in een opslagmagazijn? – een vat, een magazijn, of wanneer alle magazijnen aan elkaar gelijk zijn; een inrichting -. Op dit soort onderwerpen zijn veel bedrijven jarenlang stuk gelopen. Want ook adviesbureaus konden er geen raad mee. En ieder bedrijf werd het vuur aan de schoenen gelegd in BRZO inspecties. En ieder bedrijf heeft zo zijn eigen wiel uitgevonden.

Voorbeeld: een bedrijf geeft aan dat met name VBS 2 en VBS 4 lastig blijven. Niet duidelijk is wat men nu eigenlijk wil.

Nog steeds is er geen duidelijkheid wat er allemaal precies in vereiste procedures moet komen te staan. Wanneer een bedrijf meerdere vestigingen heeft wordt duidelijk dat iedere regio weer een ander kijk op zaken heeft. Het wordt bovendien duidelijk dat er een dringende behoefte is aan een informatiebron voor bedrijven waarin wordt aangegeven wat er allemaal in procedures moet komen te staan. Informatiebronnen die meer zicht zouden moeten geven zijn volledig gewijd aan de overheid. Het bedrijfsleven heeft behoefte aan een eigen bron. En het liefst een bron die openbaar is. De vereniging zal zich gaan opwerpen deze informatiebank te faciliteren.

Naast een gebrek aan informatiebronnen krijgt de vereniging ook opmerkingen met betrekking tot het gebrek aan passende opleiding welke zich toespitst op de BRZO en de chemie logistiek.

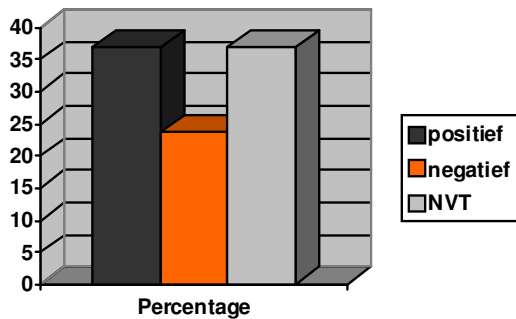
Vindt u dat er voldoende opleidingsmogelijkheden bestaan om u te bekwamen in het BRZO en de verplichtingen die daarin geëist worden?

Het grootste gedeelte van de respondenten bevestigt de algemeen gehoorde klacht, dat er geen opleidingsmogelijkheden zijn voor BRZO bedrijven in de chemie logistiek. De brochure van de cursus 'Cursus BRZO voor leidinggevend en coördinatoren' zoals vermeld op de website van BRZO'99 geeft aan dat: 'de cursus is alleen toegankelijk is voor leidinggevend en coördinatoren van BRZO-toezichthouders'. Een aantal bedrijven biedt cursussen aan op het gebied van BRZO en het opzetten van VBS systemen. Deze cursussen zijn vooral gericht op de chemische industrie. De markt hiervoor is groter en ook de financiële middelen zijn hiervoor meer aanwezig.

Een gebrek aan kennisbronnen en een tekort aan mogelijkheden om te scholen kunnen dus oorzaak zijn voor respondenten om het BRZO als zwaar te ervaren en moeite te hebben met het vaststellen van de gevaren binnen het bedrijf. Echter moet er ook gekeken worden naar de BRZO inspecties. Nogal wat klachten gaan namelijk over de inspecties zelf. Reden te meer hier eens naar te vragen.

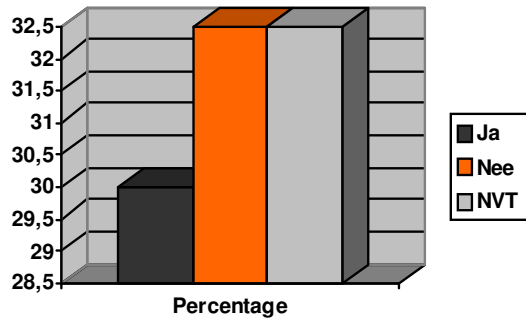
Hoe ervaart u de gemiddelde BRZO inspectie (richting van het gesprek).

Op de site BRZO'99 is in een recente publicatie terug te lezen: "Toezicht op een vriendelijke manier is echt voorbij."; hetgeen exact weergeeft wat er mis is met de BRZO inspecties. Natuurlijk vindt het VNCW dat er strak gehandhaafd dient te worden bij zaken die zich niet aan de regels houden. Maar dat er geen toezicht op een vriendelijke manier meer mogelijk is geeft goed aan met welke negatieve benadering bedrijven soms benaderd worden. Bedrijven zouden op een wat vriendelijkere manier benaderd mogen worden. Geef ze het voordeel van de twijfel. Serieuze bedrijven maken serieus werk van veiligheid. Ga bij dit soort bedrijven niet zoeken naar iets om toch maar wat te vinden. Geef advies hoe het veiliger kan. Tenslotte zou het daar om moeten gaan. En daarnaast zou men moeten zoeken naar de rotte appels die echt niet willen en daar gaan handhaven.

In ieder geval worden de BRZO inspecties door veel bedrijven als negatief ervaren. Interessant is het dan om te weten waarom dat zo ervaren wordt. 'Inzoomen op details' werd veel als opmerking gemaakt. De volgende vraag verdient om die reden aandacht.

Vindt u dat er tijdens de inspecties veel of weinig op onbelangrijke details wordt ingezoomd?

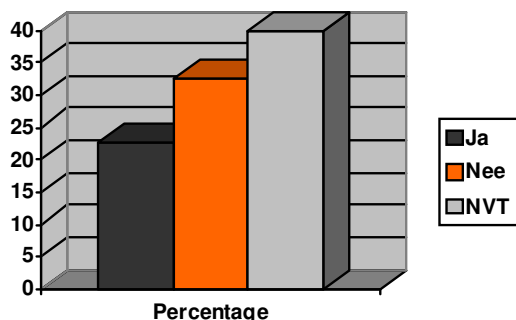
Daarbij merken diverse bedrijven op dat er vooral veel aandacht is voor onbelangrijke details.

Voorbeeld: een bedrijf geeft aan 'voorschriften/eisen worden soms te ver doorgevoerd/ te zwaar/ overdreven. Men lijkt overal leeuwen en beren te zien'.

Over woorden in een door het bedrijf zelf opgestelde procedure wordt uren gediscussieerd, terwijl het bedrijf al zelf had aangegeven de zinsconstructie aan te zullen passen. Op het bedrijven komt het over als bureaucratisch en niet doelgericht. Daarbij komt bij de bedrijven vaak de vraag naar boven of het nu gaat om het verhogen van de veiligheid of het 'volmaken van uren van een ambtenarenbestaan'; zoals één van de respondenten verwoord. Duidelijk is dat het uitgangspunt van deze regelgeving het verhogen van de veiligheid betreft. Daar waar bedrijven het nut niet inzien van bepaalde regelgeving puur vanuit een gebrek aan kennis, dient uitleg gegeven te worden aan het nut. Vaak wordt na een degelijke uitleg beter begrepen waarom een bepaald detaillistisch onderwerp zoveel aandacht krijgt. Het voortdurend blijven hameren op details zonder uitleg zal weinig sympathie opleveren.

Ter verificatie werd de volgende vraag voorgelegd.

Worden minimale overtredingen in het kader van het BRZO opgeblazen zonder dat naar het onderliggende systeem gekeken wordt.

22,5% van de respondenten is van mening dat binnen BRZO inspecties minimale overtredingen flink opgeblazen worden. Wanneer gekeken wordt naar de grafiek als antwoord op de vraag dan lijkt dit percentage niet veel, maar met aftrek van de NVT respondenten dan gaat het om net minder dan de helft van de respondenten. Bedrijven merken op dat een steekproef vaak leidt tot een volledig afwijzen van de betrouwbaarheid van een systeem. Fouten maken is niet toegestaan, zelfs niet wanneer deze weinig tot geen effect op de veiligheid hebben. Het willen 'vinden' van overtredingen lijkt daarmee voorop te staan.

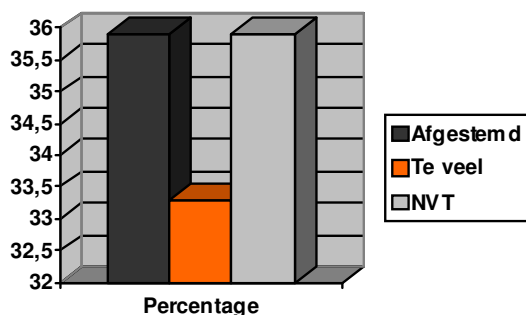
Dat wordt bevestigd wanneer door verschillende bedrijven opgemerkt wordt, dat er vaak overtredingen in rapportages worden opgenomen die in de inspectie niet benoemd zijn en ook niet in het afsluitend gesprek aan de orde zijn geweest.

Voorbeeld: een bedrijf geeft aan dat bepaalde zaken goed aantoonbaar zouden zijn, wanneer ze tijdens een inspectie aan de orde zouden zijn gekomen of dieper in zouden zijn gegaan, maar uitsluitend aan de orde komen in de uiteindelijke rapportage.

De brandweer was gedeeltelijk nog plaatselijk georiënteerd. In BRZO inspecties had de brandweer in een aantal regio's een achterstand op hun inspectieteamgenoten van milieubeheer en de Arbeidsinspectie. Vanwege het achterblijven is de brandweer bezig met een inhaalslag. Zo ondersteunt het expertisecentrum Landelijk Expertisecentrum Brandweer & BRZO de regionale brandweer bij het voldoen aan de landelijke kwaliteitseisen van het LAT BRZO. Brandweerinspecteurs kunnen bij dit centrum terecht voor deskundige advies.

De professionalisering van de overheid is een goede zaak. Tegelijkertijd kan het overweldigend zijn bij een inspectie. De vraag daarbij is ook nog eens of het aantal inspecteurs daar niet een rol bij speelt.

Vindt u dat er te veel, te weinig, of voldoende personen aan de inspectie deelnemen?

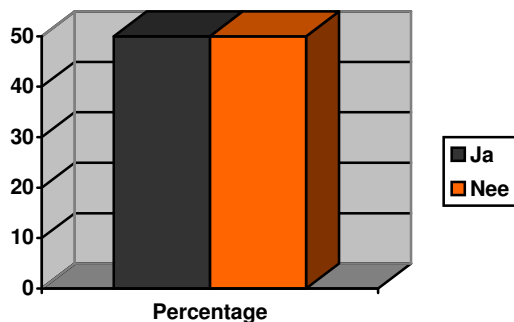
33,3% van de respondenten is van mening dat er te veel inspecteurs deelnemen aan de inspectie. Vooral de kleinere bedrijven worden vaak overvallen door het aantal inspecteurs.

Een bedrijf: 'wij werken met 2,5 fte binnen het bedrijf en werden overvallen door 7 inspecteurs die gedurende een hele dag ons gingen ondervragen. Ons gewone werk ging wel gewoon door. Bij elkaar een erg overdreven aanpak'. Dit voorbeeld wordt zeker bij de kleinere bedrijven waargenomen. De inspectieteams zouden meer afgestemd dienen te worden op de omvang van de te inspecteren locatie.

Omdat er steeds meer signalen kwamen dat er tussen de verschillende regio's behoorlijke verschillen zouden zitten werd dit voorgelegd aan de deelnemers van de enquête.

Heeft u ervaring met regionale verschillen bij een inspectie? (alleen indien u meerdere vestigingen heeft).

Bij het werven van leden en het opstellen van deze inventarisatie was het al duidelijk dat er verschillen bestonden tussen de verschillende regio's. De vraag of er regionale verschillen waargenomen werden leverde echter een schrikbarend percentage op. Daarbij werden de bedrijven zonder meerdere vestigingen er uit gefilterd.

De helft van de bedrijven die over meerdere vestigingen beschikt gaf aan dat er inderdaad regionale verschillen bestaan.

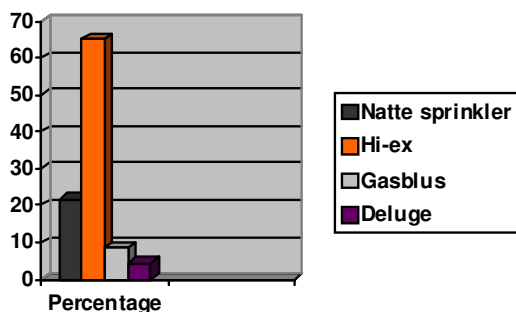
Voorbeeld: voor alle vestigingen hebben wij dezelfde procedures, instructies, etc. en werken ook overal op dezelfde manier met het VBS. Hetzelfde systeem wordt op onze 3 locaties 3x anders beoordeeld, variërend van goed tot slecht!

Dat er regionale verschillen bestaan in inspectie en handhaving is een kwalijke zaak. Bedrijven worden ten onrechte benadeeld omdat ze vervelend genoeg in een regio gevestigd zijn waar streng en zonder visie naar zaken gekeken wordt. Genoemd percentage is in ieder geval aanleiding om vanuit de vereniging er op aan te dringen deze verschillen aan te pakken. Het genoemde punt zal in het plan van aanpak worden meegenomen. De vereniging zal aandacht vragen regionale verschillen weg te nemen.

Brandbestrijdingssystemen.

Een belangrijk onderdeel van de landelijke inventarisatie betreft de brandbestrijdingssystemen. Allereerst werd aangevraagd met de inventariserende vraag wat voor brandbestrijdingssysteem binnen de inrichting van de respondent aanwezig was.

Wat voor brandbestrijding is/zijn in uw inrichting(en) aanwezig?

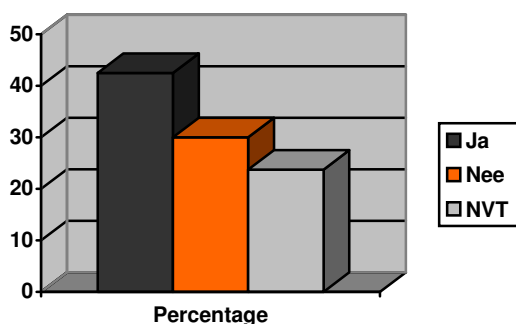

Het is duidelijk dat een zeer hoog percentage (namelijk 65,2%) een hi-ex installatie in haar inrichting heeft. Iets meer dan 20% van de respondenten beschikt over een natte sprinkler en slechts een klein aantal over een gasblus of deluge systeem. In Nederland zijn vermoedelijk 100 bedrijven met chemie opslag die een hi-ex installatie hebben. In de praktijk zijn een groter aantal 'natte sprinklers' aangebracht dan hier gerepresenteerd.

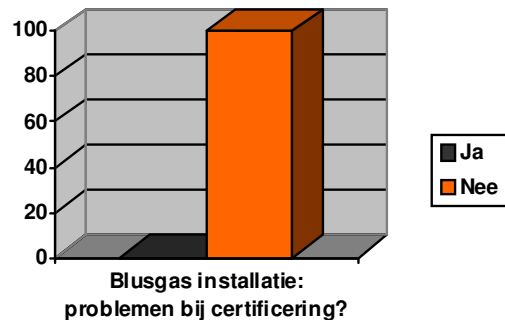
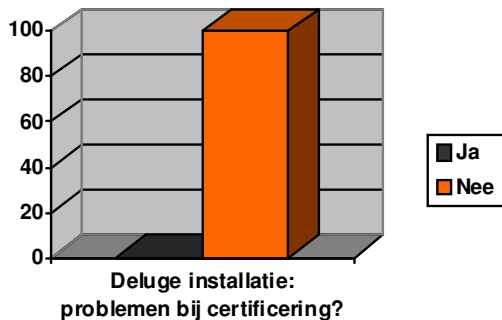
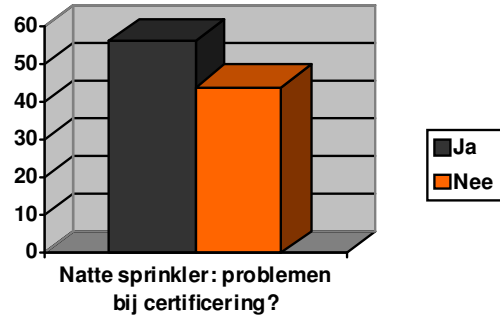
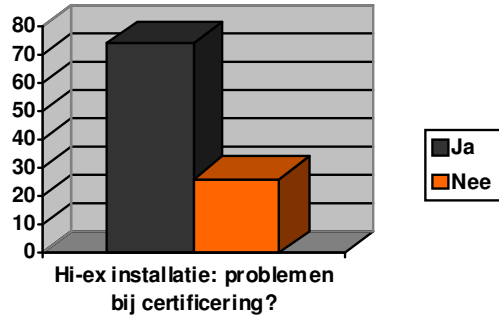
Na de inventarisatie van het soort systeem is gekeken naar de problematiek. Wie heeft een probleem?

Ervart u problemen met de periodieke certificering van uw brandbestrijdingsinstallatie?

Nogal wat bedrijven blijken een probleem met de certificering van hun installatie te hebben. 42,5% heeft problemen met de certificatie van hun sprinklerinstallatie. Dit betekent niet dat er geen inspectie op de installatie plaatsvindt, maar dat er een 'Nee' conclusie op de rapportage staat.

Interessant is nu welk blussystemen problemen oplevert bij de certificering. Onderstaande grafieken laten de problemen zien bij zowel de hi-ex installaties, de natte sprinklers, deluge en blusgassystemen.

Niet veel van de respondenten geeft aan te beschikken over een Deluge installatie of een blusgas installatie. En van diegenen die het aangaven dat ze dit soort brandbestrijdingssystemen hadden, heeft geen van deze bedrijven een probleem met de certificering. Uit de inventarisatie blijkt tevens, dat van de bedrijven / locaties met een Hi-ex installatie er 74% een probleem heeft met hun certificering en slechts 26% niet. Van de bedrijven met een natte sprinklers geeft 56% aan dat ze een brandbestrijdingssysteem hebben welke problemen geeft met de certificering.

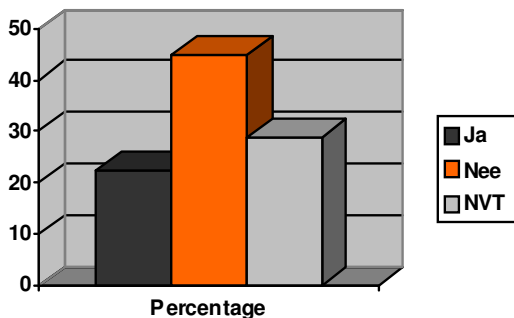
In de rapportage 'Dieper duiken in schuim', zoals opgesteld door VROM inspectie, wordt geconstateerd dat bij veel van de onderzochte bedrijven een veiligheidsrisico optreedt:

1. 42% van de onderzochte bedrijven heeft in registraties vermeld dat stoffen aanwezig (geweest) zijn die niet effectief met een hi-ex installatie kunnen worden geblust. In de meerderheid van die gevallen is de feitelijke aanwezigheid van dergelijke stoffen bevestigd;
2. Bij een derde van de bedrijven zijn specifieke arbo-overtredingen

3. Bij een zesde van de bedrijven zijn niet afsluitbare ventilatieopeningen aanwezig waar doorheen schuim naar buiten kan weglekken;
4. Bij minder dan de helft van de bedrijven worden jaarlijkse inspecties uitgevoerd door een type A geaccrediteerde inspectie-instelling. Bij ongeveer een kwart van de bedrijven wordt de installatie “gekeurd” door een bureau dat daarvoor niet is geaccrediteerd;
5. Van alle hi-ex installaties is slechts een derde goedgekeurd door een type A geaccrediteerde inspectie instelling;

Op basis van deze opsomming zou men kunnen zeggen dat de bedrijven die onderzocht werden er willens en wetens een boeltje van maken. Voorbij wordt gegaan aan het feit, dat het de vraag is in hoeverre de opslaghouders wetenschap van het systeem en de problematiek hebben. Wordt het algemene gebrek aan kennis van zaken niet op de mouw van de opslaghouders gespeld? Als voorbeeld is de vraag aan de respondenten voorgelegd in hoeverre zij geïnformeerd worden over normwijzigingen.

Wordt u door uw sprinklercertificeerder geïnformeerd over wijzigingen in de voorschriften?

Duidelijk wordt dat twee keer zoveel opslaghouders niet geïnformeerd worden over wijzigingen in de voorschriften dan dat ze er wel over geïnformeerd worden. Gebrek aan informatie kan dus een aanleiding voor de problematiek vormen. Wanneer je geen wetenschap hebt welk systeem het beste gebruikt kan worden bij een bepaalde stof en je niet geïnformeerd wordt over wijzigingen in inzichten kun je ook niet verwachten dat de resultaten wel aan de laatste normen voldoet. Hoewel we dus een aanleiding zien wordt daarmee de problematiek niet helder.

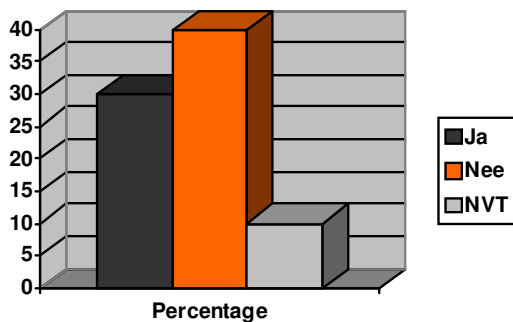
In de rapportage ‘Dieper duiken in schuim’ worden verschillende knelpunten met betrekking tot sprinklers onderkend:

- Het belang van het technisch en organisatorisch uitgangspuntendocument van de hi-ex installatie is onvoldoende bekend. Naast de vereisten die in de milieuvergunning staan vermeld biedt dit document andere benodigde informatie voor het adequaat houden van

- toezicht en het borgen van de veiligheid. Dit document ontbreekt vaak in zowel de milieudossiers van het bevoegd gezag als bij de bedrijven;
- De keuringen door type A geaccrediteerde inspectie-instellingen vinden bij minder dan de helft van de bedrijven plaats;
 - Zowel het bevoegd gezag als de bedrijven hebben onvoldoende zicht op welke stoffen uit opslagen geweerd moeten worden en hoe de controle daarop moet plaatsvinden.

Zijn met een dergelijke opsomming alle kaarten op tafel gelegd? Allereerst is het interessant of de problematiek zich in de laatste jaren heeft verkleind. Tenslotte is er meer aandacht van overheden gekomen. Om die reden werd de volgende vraag gesteld.

Heeft u in het verleden problemen ondervonden met de periodieke certificering van uw sprinklerinstallatie?

Opmerkelijk genoeg zegt 40% van de ondervraagden dat ze in het verleden geen problemen met hun installatie hadden en 30% wel. In de vorige vraag gaven de respondenten nog aan dat meer dan 42% op dit moment problemen hadden met de certificering. De problematiek vergroot zich dus.

In verschillende interviews komt naar voren dat de problematiek zeer divers is en steeds groter wordt:

- stoffen worden opgeslagen terwijl dat volgens de voorschriften niet meer mogelijk is;
- voortschrijdend inzicht in de stoffen heeft de voorschriften gewijzigd;
- voortschrijdend inzicht in de techniek heeft de voorschriften gewijzigd;
- verkeerde adviezen van de PVE/BDB opstellers;
- onjuiste uitvoering door de installateurs.

Reden te meer de problematiek eens verder uit te diepen. Stof gerelateerde afwijkingen en techniek gerelateerde afwijkingen kunnen worden onderscheiden.

Stof gerelateerde afwijkingen.

1. Een groot aantal stoffen mag door hun stof gerelateerde eigenschappen niet onder een bepaalde installatie worden opgeslagen.

Voorbeeld van deze problematiek:

Met een hi-ex installatie mogen de volgende stoffen niet worden opgeslagen:

Explosieven (ADR klasse 1).

Voor zelfontbranding vatbare chemische stoffen (ADR klasse 4.2).

Met water reagerende stoffen (ADR klasse 4.3).

Stoffen die niet met water geblust kunnen worden.

Zuurstof genererende producten.

Lucht – (of zuurstof) bevattende producten (niet chemisch gebonden).

Producten die gevoelig zijn voor broei.

Siliciumhoudende stoffen.

Spuitbussen met siliconen.

Wanneer deze stoffen aangetroffen worden wordt geen certificaat afgegeven.

2. Ook de samenstelling van een totaalpakket met stoffen kan tot problemen leiden. Opslagpakketten bestaan vaak uit een groot scala aan verschillende producten. Bepaalde stoffen van een pakket vragen om een bepaald systeem, terwijl andere stoffen weer om een ander blussysteem vragen. Wanneer bepaalde stoffen van een pakket niet opgeslagen zouden mogen worden, betekent dit dat de opslaghouders het hele pakket niet krijgt. En daarvoor heeft hij de installatie niet aangeschaft. Sterker nog: in het bijzonder de Hi-ex installatie werd in het verleden warm aanbevolen.

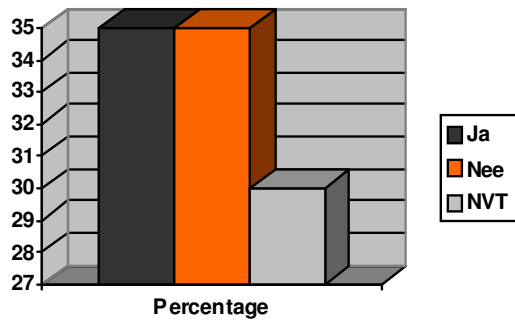
Voorbeeld van deze problematiek:

Een bedrijf met chemische stoffen in opslag en een hi-ex installatie heeft over een periode van een aantal jaren deels leeg gestaan. De verwachtingen zijn lang uitgebleven. Een grote klant met een breed assortiment producten dient zich aan en komt in opslag. Een half jaar nadat het contract is getekend geeft de inspectie-instelling aan dat er diverse stoffen zijn aangetroffen die niet met een hi-ex installatie geblust kunnen worden. Er wordt geen certificaat meer afgegeven.

3. Zoveel eigenschappen van stoffen, zoveel combinaties; het beheersen van deze gevaren (miljoenen combinaties) is moeilijk aan een blussysteem toe te wijzen. Iedere stof kan aanleiding zijn voor een niet certificering (bijvoorbeeld: een bepaalde verf bleek metaalhoudend te zijn, dus mag niet onder een natte sprinkler opgeslagen worden). Daar komt bij dat sprinklerrichtlijnen zelf ook voortdurend wijzigen. Wanneer er meer informatie over de juiste blusmethode beschikbaar zou zijn, zou de opslag overzichtelijker worden.

De vraag of de scheiding van stoffen in het kader van de sprinklervoorschriften binnen de locatie problemen oplevert werd in de inventarisatie voorgelegd.

Levert de scheiding van stoffen in het kader van de sprinklervoorschriften binnen uw locatie problemen op?

Evenveel bedrijven die wel en die niet problemen hebben met de scheiding van stoffen in het kader van de sprinklervoorschriften. Dat de helft van de bedrijven met dit probleem zitten is schrikbarend. Advies vragen biedt echter niet altijd uitkomst.

Voorbeeld van deze problematiek:

Een bedrijf vraagt wat de beste blusmethode is bij de opslag van spuitbussen in een nieuw in te richten magazijn en of daar andere gevaarlijke stoffen bij geplaatst mogen worden. Drie verschillende adviesbureaus worden om raad gevraagd. Alle drie komen met een verschillend advies.

Techniek gerelateerde afwijkingen.

4. Steeds vaker is er geen techniek beschikbaar om een effectieve brandbestrijding mogelijk te maken. Sprinklerrichtlijnen worden voortdurend gewijzigd en door deze nieuwe normen lijken steeds minder producten met hun verpakkingen onder een bijpassend systeem geplaatst te kunnen worden.

Voorbeeld van deze problematiek:

Een bedrijf met een nat sprinklersysteem heeft chemische stoffen in opslag. Om zeer licht ontvlambare vloeistoffen in plastic verpakking te kunnen opslaan wil men hiervoor enkele nieuwe hallen geschikt maken. In al bestaande hallen is dit toegestaan. De adviseur geeft aan dat de nieuwe voorschriften zo streng zijn geworden, dat hij hiervoor geen sprinklervoorschrift geschikt vindt en geen oplossing weet.

5. Testen hebben laten zien dat resten schuimvormend middel aancoeken. Een nieuwe maatregel is daarom in de sprinklernormen verschenen. Naast dat installaties iedere 6 maanden gekeurd dienen te worden (kosten gemiddeld tussen de 1.500 en 2.000 x 2 = +/-4.000,-) is het sinds recent verplicht leidingen van de installatie ieder jaar deels te demonteren, daarna weer te monteren en generatoren te demonteren en monteren. En van het binnenwerk dienen foto's gemaakt te worden. De kosten hiervan zijn hoog (hoogwerk / specialisten / monteur e.d. inhuren). Indien hier niet aan voldaan wordt er geen Ja conclusie meer afgegeven.

Voorbeeld van deze problematiek:

Een nieuwe eis van de sprinklernorm verlangt dat er jaarlijks op volle sterkte met de sprinklerinstallatie wordt getest. Op zich lijkt dat een redelijke eis. Sommige installaties genereren 16.000 liter water per minuut met een bijmenging van 3 tot 6%. Daarbij moet per bijmenger worden getest en een monster worden genomen. De kosten van de test (specialisten), de kosten van het verbruikte schuim (€4,- per liter) en de kosten van het afvoeren van het mengsel (€1,- per liter) zijn enorm. De gemeente verbiedt vervolgens om dit in het riool af te laten voeren. Bij een eerdere test met aansluiting op een tankwagen klapte de tank uit elkaar.

6. Bij de oplevering is een life-test vereist. Daarbij werden de gestelde criteria niet altijd gehaald (bijvoorbeeld omdat er een deur open stond). Hoewel de criteria door omstandigheid op dat moment niet gehaald werden is de situatie door de overheid toch geaccepteerd. Ieder half jaar wordt de installatie voor akkoord verklaard (wel een Ja conclusie), maar een certificaat wordt dan niet afgegeven.

7. De brandweer eist steeds vaker dat een (natte)sprinklerinstallatie een brand niet alleen beheerst, maar dat ook de hele constructie brandwerend is. Een eis die tot zover niet gehanteerd werd. Hoewel een sprinkler eigenlijk tot doel heeft een brand te beheersen, dient deze nu ook meerdere doelen. En daarvoor zijn ze vaak niet ontworpen.

De problematiek met betrekking tot de brandbestrijdingssystemen uiteen gezet hebbende zullen we bij de conclusies een uiteenzetting geven van een plan van aanpak om uit de impasse te komen.

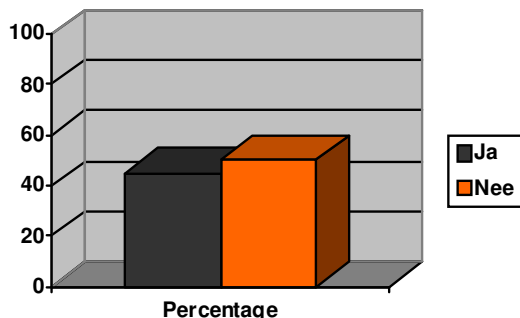
WM / Vergunning / Toezichthouder.

Nu we de problematiek met de PGS15, de BRZO en brandbestrijdingssystemen nader onder de loep hebben genomen wordt het tijd eens naar de toezichthouders te kijken. In het kader van de BRZO hebben we reeds gezien dat de kwaliteit van toezichthouding niet altijd even hoog dan wel consistent was en dat er regionaal grote verschillen bestaan. Laten we daarom maar met de algemene inventariserende vraag beginnen:

Loopt u tegen problemen aan met uw toezichthouder?

Hoewel het percentage bedrijven welke geen problemen heeft met zijn toezichthouder groter is dan die wel een probleem hebben, zijn de percentages toch verontrustend. Maar liefst 45% heeft wel degelijk een probleem en dat zijn er 45% teveel (NVT is er even uit gelaten).

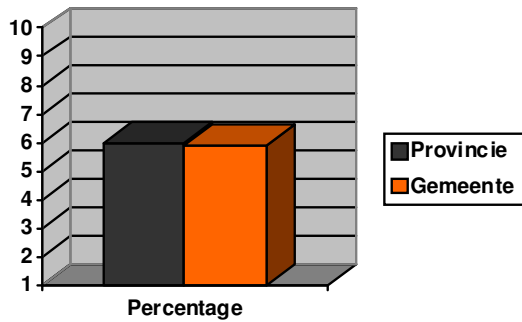
De bedrijven geven zelf aan dat de problemen deels te wijten zijn aan hun eigen onbekendheid met regelgeving, maar deels ook te wijten aan onbekendheid bij de toezichthouders. Er is daarbij veel onenigheid over de vergunning.

De deskundigheid van het bevoegd gezag lijkt dus in twijfel te worden getrokken. Genoeg reden om eens een waardering uit te spreken. Allereerst de vraag aan de bedrijven wie welke toezichthouder heeft.

Is uw toezichthouder provincie of gemeente en hoe deskundig ervaart u deze (geef een cijfer 1-10)

77,5% van de respondenten heeft de gemeente als toezichthouder. 22,5% heeft de provincie als toezichthouder.

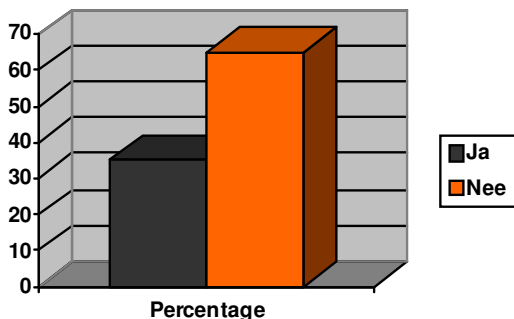

Bovenstaande grafiek toont de gemiddelde waardering van de respondenten voor hun toezichthouder aan. En dat cijfer is op zijn minst laag te noemen: de provincie krijgt daarbij een volle 6, terwijl de gemeente een 5,9 krijgt.

Opgemerkt wordt: 'Mijn toezichthouder zou een relatie van mij moeten zijn, maar is het in geen geval. Wij willen zelf graag dat alles volgens de regels gebeurt. Maar omdat de gemeente vergeten is nieuwe regels te leren zijn wij de dupe'.

Ook in dit voorbeeld zien we dat het tekort aan kennis bij de inspecterende instantie leidt tot ergernis en problematiek bij de opslaghouders. Deze respondent verwacht van zijn toezichthouder een warme relatie met zijn toezichthouder. En omdat wij ook bij de brandbestrijdingssystemen gevraagd hebben naar de informatieve rol doen wij het ook in relatie tot de toezichthouder.

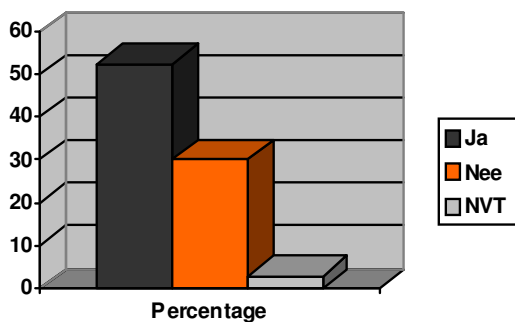
Wordt u door overheid of andere instanties geïnformeerd over wijzigingen in de wet- en regelgeving?

65% van de bedrijven wordt door het bevoegd gezag niet geïnformeerd over wijzigingen in de wetgeving. Dat is een behoorlijk hoog percentage. Weinig gemeenten en provincies die dit als een taak zien. Het is voor de bedrijven in de chemieopslag, naast het voeren van de bedrijfsvoering, niet makkelijk ook alle nieuwe – en gewijzigde wet- en regelgeving bij te houden. Het gebrek aan ondersteuning vanuit de overheid bepleit een degelijke informatiebron in de vorm van een kennisbank voor opslaghouders in de chemie.

Het is een terechte opmerking wanneer gesteld wordt, dat het wellicht niet de taak van de overheid is een adviserende rol op zich te nemen. Het inhuren van adviesbureaus zou uitkomst kunnen bieden. De materie laat bij brandbestrijdingssystemen echter al zien dat afgaan op het advies van adviesbureaus niet altijd tot een eenduidig advies zal leiden. Interessant is het te weten hoeveel bedrijven toch van adviesbureaus gebruik maakt.

Maakt u gebruik van een extern adviesbureau op het gebied van gevaarlijke stoffen en / of veiligheid?

Het aantal bureaus dat zich bezig houdt met externe veiligheid, sprinklerbeveiliging en PGS15 is beperkt daar de markt hiervoor eveneens beperkt is. Het aantal bureaus dat breed georiënteerd van al deze onderwerpen verstand heeft is helemaal beperkt. Het merendeel van de bedrijven die antwoorden, geven aan dat ze gebruik maken van adviesbureaus. Het managen van een bedrijf die chemische stoffen in opslag heeft, kan bijna niet zonder een adviesbureau. Zoveel eisen, zoveel wetten en normen vraagt om kennis van buitenaf.

Toch zijn veel bedrijven niet te spreken over hun adviesbureau. De adviesbureaus geven nogal eens mager advies waar men weinig aan heeft of ronduit fout is.

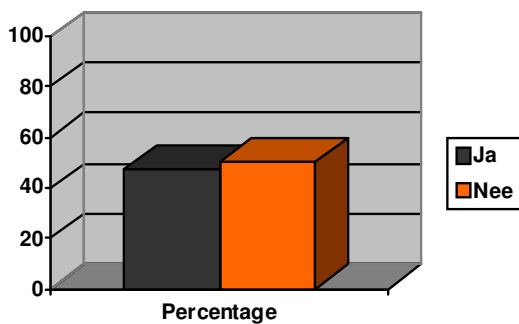
Voorbeeld: een bedrijf huurt een adviesbureau in om brandweerscenario's op te stellen. Het adviesbureau geeft aan dat het gespecialiseerd is in het opstellen van deze scenario's. De brandweer is redelijk overdonderd en heeft zelf ook nog weinig kennis van zaken.

Nu we de rol van de toezichthouder bekeken hebben wordt het ook tijd naar de rol van de brandweer te kijken, daar deze in de inventarisatie ook een paar keer wordt genoemd. De brandweer stelt zich duidelijk steeds vaker als eisende partij op en dat is op zijn minst opmerkelijk te noemen. In de inventarisatie werd daarom de volgende vraag gesteld.

Loopt u tegen problemen aan met de plaatselijke of regionale brandweer?

Het contact tussen de plaatselijke- of regionale brandweer en de bedrijven verloopt niet bepaald vlekkeloos. In de enquête wordt aan de bedrijven gevraagd of ze problemen ervaren met de brandweer. 50% antwoord daarop 'Nee', terwijl 47,5% daarop 'Ja' antwoord. En met name die laatste groep is schrikbarend groot.

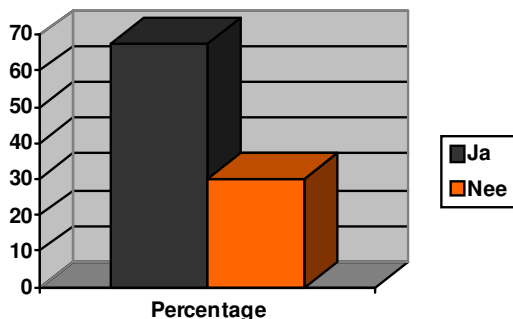
Een voorbeeld: wanneer wij ons bedrijfsnoodplan opsturen ontvangen wij vervolgens geen enkele reactie.

De rol van de plaatselijke – en regionale brandweer is binnen verschillende gemeenten aan het wijzigen en dat wordt niet altijd gewaardeerd. Mede omdat de brandweer bij het gebrek aan wettelijke middelen alles aangrijpt om zich te laten gelden. De gebruiksvergunning lijkt daarbij een tool te zijn.

Heeft u op locatie een gebruiksvergunning?

Ook de gebruiksvergunning levert bij een aantal opslaghouders problemen op.

Een eerste navraag leert dat er met betrekking tot de gebruiksvergunning ook weer grote verschillen bestaan in de verschillende regio's.

Een reactie: 'wij worden geconfronteerd met een brandweer die van mening is dat zij niet voor het blussen zijn en dat ze niets met de PGS15 van doen hebben. Er worden ons in het kader van de gebruiksvergunning eisen opgelegd waar wij niets meer mee kunnen. En de gemeente gaat er in mee omdat ze van mening zijn dat ze geen expert zijn'.

De rol van de brandweer nemen we op in de planning en gaan we in een nader onderzoek bekijken.

Overige.

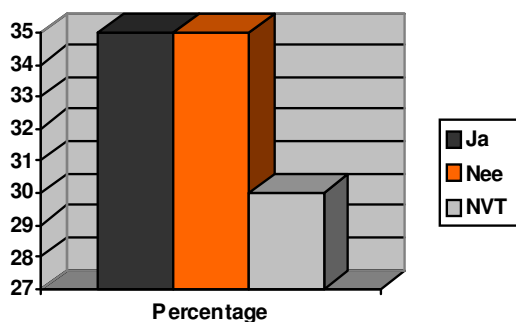
Nu we de hoofdthema's geïnventariseerd hebben komen we toe aan de overige zaken. Tenslotte past de chemielogistiek in heel veel verschillende wetgeving en zorgt met name het imago probleem voor nog eens extra problemen.

Gevaarlijke stoffen hebben naar aanleiding van de Ramp in Enschede een slechte naam gekregen die er nooit van af is gegaan. Het gebrek aan kennis bij verslaggevers, burgemeesters en wethouders en publiek over de materie zorgt er voor, dat de chemie logistiek een blijvend slechte naam behoudt. De opslag van vuurwerk is echter een hele andere tak van sport dan de opslag van chemische stoffen. Bij brand wordt het als product gezien van iets naars: de nieuwslezer vraagt aan de verslaggever ter plaatse 'En? Zijn er nog gevaarlijke stoffen vrij gekomen?'. Meer correct was de vraag geweest 'En zijn er nog schadelijke stoffen vrij gekomen'. Ook wordt de opslag van chemie vereenzelvigd met de wereld van het chemisch afval. Voor de buitenwacht is het één pot nat: gevaarlijke stoffen. Reden voor de VNCW de naam Vereniging Nederlandse Chemische Warehousingbedrijven te hanteren. Af van dat negatieve imago van gevaarlijke stoffen. Opslaghouders in de chemie zorgen voor ADR gekeurde verpakkingen, veiligheidsbeheersystemen, stevige gebouwen en brandbestrijdingssystemen. Kortom: geen gevaar. Aan het imago moet echter wel gesleuteld worden. Tenslotte gaat het om een onmisbare schakel in de Nederlandse maatschappij. Zonder chemielogistiek valt Nederland letterlijk stil. Bovendien is het inmiddels een redelijke werkgever die ook in economisch mindere tijden hard doorwerkt. Reden te meer voor de VNCW een campagne te bedenken om het imago te verbeteren.

Het imago van gevaarlijke stoffen werkt de sector op het moment echter nog niet in het voordeel. Dat blijkt bijvoorbeeld als het gaat om de problematiek met het afsluiten van verzekeringen. Reden temeer om de vraag voor te leggen aan de bedrijven.

Heeft u (de laatste keer) bij het afsluiten van een Brandverzekering problemen ervaren?

Met de aanslagen van 11 september 2001 werd het voor risicobedrijven, zoals opslaghouders van chemische stoffen zeer moeilijk om nog verzekeringen op hun panden af te sluiten. Tenslotte vormde dit soort bedrijven een risico en was het mogelijk om met chemicaliën aanslagen te plegen. Hoewel de tijd van aanslagen al weer enige jaren achter ons liggen en het weliswaar wel wat makkelijker is geworden om verzekeringen af te sluiten geeft onderstaande grafiek toch aan dat het nog steeds niet eenvoudig is.

Ondanks dat verzekeringsmaatschappijen soms strenge eisen kunnen stellen zijn en daarmee opereren in een markt die ze op het gebied van veiligheid controleren, zijn verzekeringsmaatschappijen die zich naar aanleiding van 2001 terugtrokken, niet terug gekeerd in deze markt. Het aantal aanbieders is daarmee nog steeds beperkt.

Voorbeeld: een bedrijf met gevaarlijke stoffen in opslag heeft een brandwerendheid van minimaal 60 minuten van buiten naar binnen. Direct naast het bedrijf vestigt zich een bandenopslag. De gemeente geeft aan, dat hiervoor een vrije vestiging geldt. De verzekeraar vindt de brandwerendheid nu onvoldoende en eist minimaal 120 minuten. Het bedrijf moet vervolgens voor eigen rekening (een kapitaal) een nieuwe muur laten bouwen.

De VNCW stelt daarom voor in contact te treden met de bond van verzekeraars om meer beweging in deze verzekeringsmarkt te krijgen. Meer aanbieders zal er voor zorgen dat de onderhandelingen bij het afsluiten soepeler kunnen verlopen.

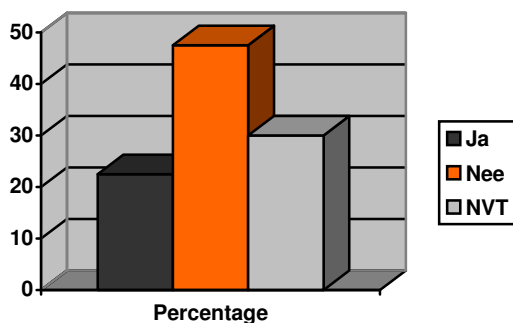
Welke verzekeraars ervaart u als betrouwbaar hebben een goede prijs/kwaliteit verhouding.

Om duidelijk te krijgen wie zich op dit moment bezig houden met het verzekeren van locaties waarin chemische stoffen opgeslagen worden, is in de enquête gevraagd welke maatschappij een goede prijs/kwaliteit verhouding biedt. Slecht vier verzekeraars werden genoemd. We laten in deze even in het midden welke dat zijn. Voor een deel zal dit mager aantal te maken hebben met het feit dat veel bedrijven niet eens paraat hebben bij welke verzekeraar ze ondergebracht zijn en deels zal de informatie hierover te gevoelig vinden. Het bevestigd in ieder geval de vorige vraag, dat er weinig aanbieders zijn en dat daar wat aan gedaan moet worden. Een uitdaging voor de vereniging.

Een totaal ander 'Overig' onderwerp welke in de chemielogistiek een heet hangijzer was en wellicht nog is betreft de explosieveiligheid en zonering. In ieder geval reden genoeg om een vraag hierover op te nemen.

Ervaat u problemen m.b.t. explosieveiligheid of het opstellen van het ATEX document?

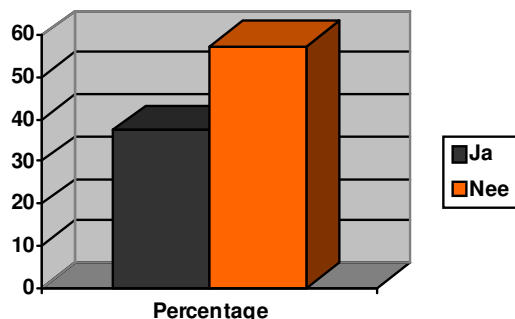
Ondanks dat er al veel over explosieveiligheid in opslagen met gevaarlijke stoffen is geschreven heeft toch 22,5% van de geënquêteerden een probleem. Uit deze inventarisatie is niet gebleken wat de exacte problematiek is.

De arbeidsinspectie heeft een Memo opgesteld waarin aangegeven wordt dat stoffen in gesloten verpakkingen niet als bron beschouwd hoeven te worden. En dat heeft er voor gezorgd dat veel problemen met explosieveiligheid verdwenen zijn. Het feit dat desondanks nog steeds 22,5% van de bedrijven een probleem heeft geeft aan dat de problematiek groter is. De vereniging zal een nadere studie doen naar deze resterende problematiek.

Ondanks dat de economie op dit moment niet lekker loopt en de werkloosheid oploopt heeft de sector nog steeds te kampen met een tekort aan goed personeel. Wellicht dat het imago probleem waarover we eerder melden een rol speelt. Veel bedrijven zijn net zoals de (chemische) industrie in de afgelopen jaren overgeschakeld op een groter aantal medewerkers vanuit het buitenland. In het kader van de veiligheid kan dat voor extra uitdagingen zorgen. In de inventarisatie werd daarom de volgende vraag gesteld.

Heeft u anderstalige medewerkers binnen uw bedrijf aan het werk?

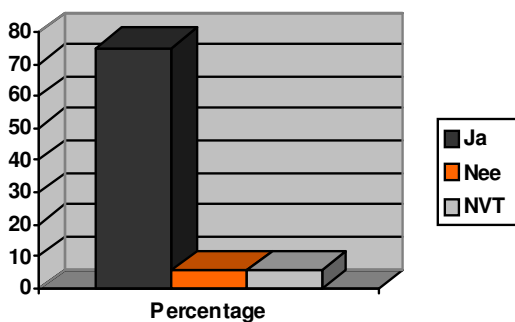

Ook de chemische opslaghouders ontkomen dus niet aan een internationaler personeelsbestand. Dat binnen halen van buitenlandse arbeidskrachten brengt echter ook risico's met zich mee. Ook deze medewerkers dienen over dezelfde kennis van de logistiek van chemische stoffen te beschikken als de Nederlandstalige medewerkers en dienen zich aan dezelfde veiligheidsinstructies te houden. Die zekerstelling zou moeilijk kunnen zijn. 37,5% van de bedrijven geeft aan dat ze buitenlandse medewerkers aan het werk hebben. Het gaat daarbij vaak om Poolse mensen. Onderzoek leert dat deze medewerkers vooral orderpick-werkzaamheden of VAL activiteiten uitvoeren. Het gaat daarbij om vrij eentonig werk. Bedrijven hebben de veiligheidsinstructies in de buitenlandse taal vertaald en geven in een aantal gevallen ook gevaarlijke stoffen cursussen in deze taal. De implementatie van buitenlandse medewerkers lijkt daarmee geen problemen op te leveren voor deze bedrijven. De vereniging bepleit echter wel dat vooral Nederlandstalige medewerkers ingezet worden daar het de veiligheid verhoogd. Werken aan een beter imago zal waarschijnlijk zorgen voor meer instroom van kwalitatief goed personeel.

De hete hangijzers behandeld hebbende rest ons nog de vraag of de functie van een branchevereniging, zoals de VNCW, waardevol zou kunnen zijn in de behandeling van de onderwerpen. Hoewel we in de afgelopen maanden zelf mogen hebben ervaren, dat bedrijven de vereniging erg enthousiast begroeten wil de vereniging met betrekking tot de behandelde onderwerpen toch vaststellen of de zij draagvlak zal hebben. Tenslotte betrof het een landelijke inventarisatie waarbij een deel van de deelnemers (nog) geen lid van de VNCW is. Reden om de volgende vraag voor te leggen.

Ziet u voordelen in ondersteuning vanuit een branchebenadering over de zaken uit deze inventarisatie?

Bedrijven met opslag van chemische stoffen hebben vaak alleen voor problemen gestaan. Daar waar andere bedrijven vaak steunen op extern advies kenmerkt deze branche van bedrijven door het zelfstandig zoeken van oplossingen. Mede dankzij een gebrek aan breed georiënteerde deskundigen en informatiebronnen is de behoefte aan een vraagbaak groot.

Bij de vraag of de geënquêteerde behoefte heeft aan ondersteuning van een brancheorganisatie geeft bijna 80% aan dat zij inderdaad ondersteuning wenst. En dat is een bijzonder hoog percentage.

Een reactie: 'De VNCW zal een grote rol kunnen vervullen in het wegnemen van problemen. In de eerste maanden na oprichting heeft de vereniging al een aantal goede resultaten geboekt. Ga zo door'.

Aanbevelingen

PGS15 – en CPR15 problematiek.

1. De vereniging gaat vervolgonderzoek doen naar de problematiek rondom de scheiding van chemische stoffen in opslagmagazijnen. De vereniging constateert dat te veel opslaghouders op dit punt tegen problemen aan lopen. Het initiatief voor het vervolgonderzoek zal bij het VNCW komen te liggen.
2. In samenloop met andere aanbevelingen bepleit de vereniging het opzetten van een kennisbank waarin de scheiding van chemische stoffen een onderdeel gaat uitmaken.

BRZO problematiek.

3. Er is dringend behoefte aan een BRZO informatiebank voor opslaghouders in de chemie. Websites die enige informatie zouden kunnen geven staan niet open voor bedrijven en zijn volledig gericht op de problematiek van de inspecterende partijen. Navraag bij verschillende informatiesites leert dat bedrijven er niet terecht kunnen.

Mede om bedrijven te ondersteunen om vraagstukken in te kunnen vullen adviseert het VNCW een kennisbank op te richten. Zij heeft bij de oprichting aan gegeven dat zichzelf ten doel heeft gesteld deze kennisbank te gaan faciliteren. Aan de overheid zal een financiële bijdrage worden gevraagd.

4. Een passende opleiding op het gebied van BRZO, VBS en brandbestrijdingssystemen is in de opleidingsmarkt niet beschikbaar. Terwijl de BRZO en andere problematiek juist voor deze sector het meest onduidelijk is. De VNCW pleit voor de ontwikkeling van een passende opleiding waarin deze onderwerpen aan bod komen. Voor de ontwikkeling zal de vereniging het initiatief nemen en vraagt de overheid om een financiële bijdrage.
5. Er bestaan grote verschillen hoe er door de overheid tegen bepaalde onderwerpen aan gekeken wordt tussen de verschillende regio's. De vereniging gaat bepleiten deze verschillen weg te nemen en aan te sturen op landelijke uniformiteit.

Brandbestrijdingssystemen.

6. De VNCW pleit voor een Europese sprinklerrichtlijn die actueel is en waaraan de verzekeraars, overheid en het bedrijfsleven zich conformeren. De norm dient ingebed te worden in regelgeving, dient helder van opzet te zijn en begrijpelijke taal te bevatten. Het beheer van de norm dient te geschieden door een onafhankelijke organisatie. Nederland zou in deze een leidende rol kunnen vervullen. Nederland kent van oudsher eigen sprinklervoorschriften. Deze VAS voorschriften, voortgekomen uit een Engelse standaard, zijn nog steeds van toepassing op oudere installaties. De ontwikkeling van deze voorschriften is uit geldgebrek al jaren geleden stil komen te liggen en voor nieuwe

- projecten niet meer bruikbaar. Ook de Europese norm is achterhaald. In de sprinklervoorschriften worden vooral de Amerikaanse NFPA/FM voorschriften gehanteerd. Toepassen van Amerikaanse voorschriften is om verschillende redenen een onwenselijke situatie.
- a. Bouwregelgeving en sprinklerregelgeving sluiten niet op elkaar aan. Veel normen voor bouwen die wij in Nederland hanteren komen voort uit Europese richtlijnen. Ook op het gebied van veiligheid is Europa normgevend. Sprinklervoorschriften dienen om aansluiting te kunnen hebben op alle andere regelgeving een Europese aangelegenheid te zijn.
 - b. Europese en ook Nederlandse problematiek is niet gelijk aan die van de Amerikaanse opslagbedrijven in de chemie. Een voorbeeld is de gebouwhoogte. In Nederland hebben we hoge grondprijzen, in de VS zijn deze een stuk lager. Hierdoor zijn we genoodzaakt de hoogte in te gaan. Binnen de NFPA bestaan geen hoge gebouwen.
 - c. De voorschriften zijn door een instantie die ver van de Europese praktijk staat samengesteld, waarop bovendien zo vaak wijzigingen plaats vinden dat de kennis niet alleen bij bedrijven, maar ook bij inspectie-instellingen en adviesbureaus steeds zeldzamer wordt. In ieder geval leidt het tot tegenstrijdige adviezen die uiteindelijk afgewenteld worden op de opslagbedrijven.
 - d. Vanuit privaatrechterlijk oogpunt is normering bij voorbaat al ongewenst. Commerciële of belangenverstrengeling kunnen een rol spelen.
7. De vereniging bepleit dat er per opslag van chemische stoffen geïnventariseerd gaat worden welke problematiek de certificering van brandbestrijdingssystemen tegen houdt. Het merendeel van de problematiek ligt buiten de schuld van de opslaghouders. Nijpende situaties zouden subsidiabel aangepakt moeten worden.
 8. Een gebrek aan kennis bij zowel inspectie-instellingen van brandbestrijdingssystemen alsmede een deel van de opslaghouders in de chemie leidt tot veel problemen. Dat vormt tevens één van de conclusies die uit de inventarisatie naar voren is gekomen. In de eerder voorgestelde kennisbank zou een tabel opgenomen moeten worden waarbij alle stoffen opgenomen worden en de beste brandbestrijdingsmethode voor die stoffen. Van de overheid wordt een financiële bijdrage gevraagd. De vereniging zal niet alleen het initiatief nemen, maar tevens samenwerking zoeken met de industrie.

WMS / Vergunning / Toezichthouder.

9. Naar aanleiding van de landelijke inventarisatie zal de vereniging een nader onderzoek doen naar de rol van de brandweer en eventuele problematiek die bij de invulling van die rol bij de chemielogistiek aan de orde komt, alsmede verschillen op landelijk niveau gaan analyseren.

Overige.

10. De chemielogistiek vormt een onmisbare schakel in de Nederlandse samenleving. De sector kampt echter nog steeds met een imago probleem. De vereniging zal op termijn een campagne inluiden welke het imago van de sector moet verbeteren.
11. Hoewel 9-11-2001 al lang achter ons ligt zijn de gevolgen nog steeds merkbaar. De vereniging VNCW zal contact opnemen met verzekeraars en het verbond van verzekeraars om het aanbod van verzekeraars voor de chemielogistiek te vergroten.
12. De vereniging gaat een nadere studie doen naar de geconstateerde problematiek op het gebied van explosieveiligheid en ATEX. De uitkomsten van de inventarisatie laten zien dat een nader onderzoek gewenst is.

